

Remissvar

Datum
2026-08-19

Ert datum
2026-05-20

Klimat- och näringslivsdepartementet

Dnr
2026-00742-2

Er beteckning
KN 2026/00788

Handläggare
Lena Sandström

Slutredovisning av regeringsuppdrag om den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet (skrivelse 2026-02-19)

Statskontoret tillstyrker förslagen i skrivelsen men vi anser att det behövs bedömningar om kostnader och intäkter i den fortsatta beredningen av förslagen om miljöskaktionsavgifter för utebliven sortering och ersättning för kostnader för provtagning. Därutöver gör vi några medskick till regeringen när det gäller våra kompetensområden där samverkan samt resurser och åtgärder för att motverka korruption och otillåten påverkan ingår. I ett tidigare remissyttrande 2025/119-4, En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2015:14) har vi tagit ställning för en författningsreglerad samverkan som också lyfts fram som ett gemensamt förslag i skrivelsen.

Avsnitten 5.1 och 5.6 Uppdrag om samverkan till Arbetsmiljöverket och fortsatt samverkan inom satsningen mot avfallsbrottslighet

Statskontoret tillstyrker att Arbetsmiljöverket får ett regeringsuppdrag att, tillsammans med länsstyrelserna och övriga myndigheter i Center mot arbetslivskriminalitet, utreda hur länsstyrelserna kan samverka med Center mot arbetslivskriminalitet inom frågor som rör avfallsbrott.

Statskontoret tillstyrker likaså att myndigheterna inom den gemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet får ett fortsatt regeringsuppdrag att samverka i ytterligare tre år.

Statskontoret anser det är väsentligt att det bedrivs en bred samverkan mellan berörda myndigheter på alla nivåer för att uppnå goda resultat. Samtidigt är det viktigt att samverkan utgår från en klar ansvarsfördelning mellan myndigheter eftersom otydligheter i myndigheternas ansvar och roller ofta försvårar en effektiv samverkan. Statskontoret har i flera analyser visat på att bristande samordning mellan myndigheter kan leda till ineffektiv resursanvändning, dubbelarbete med mera. Att stärka samordningen kan därför bidra till bättre styrning och mer effektiv användning av statens resurser.

Av skrivelsen framgår att det finns flera forum för samverkan mot avfallsbrottslighet som hanterar olika aspekter av miljö- och avfallsbrottslighet. Det är därför viktigt att säkerställa att det finns både tydliga uppgifter för de olika forumen och en god informationsdelning mellan dem för att undvika överlapp och glapp. Det är därför angeläget att tydliggöra syfte och uppgifter för både den nya

och den fortsatta samverkan. Återrapporteringen bör tydliggöra vilka resultat som arbetet har lett till såväl enskilt som genom ökad samverkan.

Avsnitt 5.2 Länsstyrelsernas uppföljning och utvärdering av den kommunala tillsynen

Statskontoret tillstyrker att Naturvårdsverket i samråd med länsstyrelserna får ett regeringsuppdrag att utreda regleringen av länsstyrelsernas uppföljning och utvärdering av tillsynen av miljöbalken i länets kommuner. I en sådan reglering kan krav på att länsstyrelserna regelbundet ska följa upp tillsynsverksamheten i samtliga kommuner i länet ingå.

Statskontoret föreslår att frågan om hur risker för korruption och otillåten påverkan hanteras av de kommunala tillsynsmyndigheterna ingår som en del i den föreslagna utredningen. Enligt skrivelsen använder miljöbrottslingar korruption som medel för att kunna bedriva den kriminella verksamheten i större utsträckning jämfört med annan organiserad brottslighet. Miljöstraffutredningen redovisar att det finns indikationer på att risker för korruption är större hos de kommunala tillsynsmyndigheterna än hos länsstyrelserna (SOU 2025:14). Sådana missförhållanden skulle kunna upptäckas av länsstyrelserna vid en regelbunden kontroll av kommunernas tillsyn.

Statskontoret anser att i den föreslagna utredningen behöver också bedömningar av behovet av resurser och stöd ingå. Statskontoret har i tidigare analyser konstaterat att det finns utmaningar i länsstyrelsernas arbete med att stödja kommunerna och att utöva tillsyn på ett likvärdigt och ändamålsenligt sätt. Det är därför viktigt att en allsidig analys görs av de resurser som behövs och hur de kan tillgodoses för att säkerställa att det finns goda förutsättningar att effektivt bekämpa miljöbrottsligheten genom tillsyn. En effektiv tillsyn är ett viktigt brottsförebyggande verktyg eftersom noggrann och regelbunden kontroll gör det svårare för kriminella att undgå upptäckt.

Avsnitten 5.3 och 5.4 Miljösanktionsavgift och ersättning av kostnader för provtagning och analys

Statskontoret tillstyrker att en miljösanktionsavgift införs för utebliven sortering av bygg- och rivningsavfall. En sådan ekonomisk styrning bör främja såväl ett effektivt resursutnyttjande som att ett etappmål i miljömålssystemet och mål i EU:s avfallsdirektiv kan nås.

Statskontoret tillstyrker förslaget om att de kommunala tillsynsmyndigheterna kan kräva ersättning av verksamhetsutövare för provtagnings- och analyskostnader genom ett förtydligande i miljöbalken. Det kommer att innebära att statliga och kommunala tillsynsmyndigheter har samma möjlighet att ta ut avgifter för ändamålet.

Vidare anser vi att kostnader och intäkter för staten, kommuner och företag bör beräknas i den fortsatta beredningen av förslagen.

I detta ärende har avdelningschefen Peter Kvist beslutat. Utredare Lena Sandström har varit föredragande. I beredningen har också utredningschefen Gabriel Brandström, deltagit.

Datum: 2026-08-19

Beslutande
Peter Kvist

Föredragande
Lena Sandström

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.